

Commissie voor Sociale Zaken,
Werk en Pensioenen

van

WOENSDAG 21 JANUARI 2026

Namiddag

Commission des Affaires sociales,
de l'Emploi et des Pensions

du

MERCREDI 21 JANVIER 2026

Après-midi

La réunion publique de commission est ouverte à 13 h 04 et présidée par M. Denis Ducarme. De openbare commissievergadering wordt geopend om 13.04 uur en voorgezeten door de heer Denis Ducarme.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

De teksten die cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

Robin Tonniau (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, ik wil voorstellen om het eerste en het derde actualiteitsdebat samen te voegen. Het ene gaat over het uitblijven van steun aan de OCMW's en het andere over de financiering van de OCMW's. We zien dat veel vragen aansluiten bij elkaar.

Ik weet niet hoe u dat ziet, mevrouw de minister?

Minister **Anneleen Van Bossuyt**: (...)

Robin Tonniau (PVDA-PTB): Ja, ik snap dat het voor de agenda niet gemakkelijk is, maar zeer veel vragen zullen nu dubbel gesteld worden, vermoed ik.

Le **président**: Si vous voulez, nous pouvons garder les deux débats d'actualité, mais les tenir successivement. Nous allons procéder ainsi pour garder une cohérence et ne pas passer par le cumul des allocations. Nous tiendrons donc le premier et le troisième débat à la suite l'un de l'autre.

01 Actualiteitsdebat over de financiering van de OCMW's en toegevoegde vragen van

- Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met

Grootstedenbeleid) over "De beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd en de voorbereiding van de OCMW's" (56010590C)

- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De late steun aan de OCMW's n.a.v. de hervorming van de werkloosheidsreglementering" (56010756C)

- Anja Vanrobaeys aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De impact van de werkloosheidshervorming op de OCMW's" (56010803C)

- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De compensatie voor de OCMW's n.a.v. de personen die hun inschakelingsuitkering zullen verliezen" (56011161C)

- François De Smet aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De steun voor de OCMW's in het licht van de golf van werklozen die hun uitkering verliezen" (56011880C)

- Sofie Merckx aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De werkloosheidshervorming en de beperking in de tijd van het recht op een werkloosheidsuitkering" (56011887C)

- Nahima Lanjri aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De steun aan de OCMW's" (56012592C)

- Denis Ducarme aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De steun voor de OCMW's" (56012647C)

- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De toestroom bij de OCMW's van werklozen die hun werkloosheidsuitkering verliezen" (56012661C)

- Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van

Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De impact van de werkloosheidshervorming op de OCMW's" (56012681C)

01 Débat d'actualité sur le financement des CPAS et questions jointes de

- Ellen Samyn à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La limitation des allocations de chômage dans le temps et la préparation des CPAS" (56010590C)

- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le soutien tardif aux CPAS dans le cadre de la réforme du chômage" (56010756C)

- Anja Vanrobaeys à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'incidence de la réforme du chômage sur les CPAS" (56010803C)

- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Les compensations des CPAS suite à l'exclusion des bénéficiaires d'allocations d'insertion" (56011161C)

- François De Smet à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le soutien aux CPAS devant la vague d'exclus" (56011880C)

- Sofie Merckx à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "La réforme du chômage et la limitation dans le temps des allocations de chômage" (56011887C)

- Nahima Lanjri à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le soutien aux CPAS" (56012592C)

- Denis Ducarme à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le soutien aux CPAS" (56012647C)

- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Les exclus du chômage se tournant vers les CPAS" (56012661C)

- Jeroen Van Lysebetsens à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'impact de la réforme du chômage sur les CPAS" (56012681C)

01.01 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb mijn vragen uiteraard aangepast aan de actualiteit. Ik had die vragen

eigenlijk al ingediend midden november 2025.

Sinds de inwerkingtreding van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd zagen wij in de media de eerste cijfers verschijnen over de impact op de OCMW's. Volgens een recente bevraging van de VVSG blijkt dat 36 % van de werklozen die sinds 31 december 2025 hun werkloosheidsuitkering verloren, intussen een leefloonaanvraag indienden. Dat aandeel lag een week eerder nog lager. Wij zien dus een merkbare stijging in de tijd.

Voor Brussel wijzen voorlopige cijfers op een nog hogere instroom. De Brusselse federatie van OCMW's schat dat in verschillende gemeenten meer dan de helft van de geschorste werkzoekenden zich tot het OCMW wendt. In gemeenten zoals Schaarbeek, Etterbeek en Elsene zou het zelfs om 50 % à 60 % gaan. Daarbij wordt expliciet aangegeven dat het om voorlopige cijfers gaat en dat een bijkomende stijging niet uitgesloten is, omdat niet iedereen onmiddellijk een aanvraag indient.

Wat wij uit de media vernemen, is dat de instroom van dossiers te maken zou hebben met meervoudige problematieken, waaronder gezondheid, schulden en huisvesting. Volgens de VVSG verhoogt dat automatisch de behandelingsduur en de intensiteit van elk dossier aangezien elk leefloondossier logischerwijze een volledig sociaal onderzoek vereist. Bovendien wordt in Brussel gewezen op de operationele gevolgen voor de OCMW's. Sociaal assistenten beheren daar gemiddeld 140 dossiers terwijl in de sector 100 dossiers vaak al als bovengrens worden beschouwd.

Verschiedende OCMW's geven ook aan dat de anticipatie op verhoogde spanningen aan de loketten ertoe leidt dat bijkomende bewakingsmaatregelen zullen worden getroffen. Dat wordt onder meer gelinkt aan de toegenomen werkdruk en de onzekerheid bij cliënten. Ik heb een aantal vragen voor u.

Hoe worden de eerste resultaten opgevolgd en geëvalueerd op federaal niveau? Over welke actuele cijfers beschikt uw administratie?

Welke maatregelen worden getroffen om de operationele druk en de veiligheid van OCMW-medewerkers gedurende de overgangperiode te ondersteunen? Over de veiligheid hebben wij het al meermaals gehad in het verleden. U zou met een maatregel komen waarmee agressie kon worden gekoppeld aan het GPMI. Kunt u daarvan

een stand van zaken geven?

01.02 Marie Meunier (PS): Madame la ministre, voici quelques mois, la Fédération des CPAS bruxellois et plusieurs autres grandes villes ont demandé le report de la réforme du chômage prévue pour le 1er janvier 2026 et qui est finalement intervenue à cette date.

Leur message est clair. À l'époque, les CPAS n'étaient pas prêts, faute de moyens et de visibilité budgétaire. Aujourd'hui, ils font face à un tsunami humain. L'enveloppe anticipative de 26 millions d'euros pour 2025 n'a toujours pas été débloquée et la compensation de 300 millions d'euros prévue pour 2026, bien qu'elle ait été votée, est retardée. Elle n'est pas arrivée au 1er janvier 2026 en raison du régime des douzièmes provisoires.

Les CPAS bruxellois mais également les CPAS wallons se disent au bord de la rupture. Et certaines communes n'ont pas eu d'autre choix que d'éponger les coûts à la place du fédéral, ce qui est clairement intenable.

Madame la ministre, que répondez-vous à ces CPAS? Combien de temps sera-t-il nécessaire entre l'approbation de l'ajustement budgétaire déposé au Parlement le 13 novembre dernier et la libération des fonds effectifs au niveau des CPAS? Pourriez-vous nous transmettre une liste complète de la ventilation de ce budget par CPAS? Qu'en sera-t-il concrètement du budget 2026 au regard des douzièmes provisoires que vous imposez faute d'accord sur le budget 2026?

Ensuite, on s'est arrêté spécifiquement sur le public ciblé par les compensations que votre majorité a votées en décembre dernier. Il apparaît qu'est considéré comme bénéficiaire "celui qui n'a plus droit au bénéfice des allocations de chômage, conformément à l'article 169 de la loi-programme du 18 juillet 2025". Dès lors, ces compensations votées ne couvriraient que les personnes exclues des allocations de chômage et pas les personnes exclues des allocations d'insertion. Or ces exclusions sont intervenues également au 1er janvier 2026.

Comme vous le savez, l'allocation de chômage est obtenue sur la base d'un travail salarié et l'allocation d'insertion est une allocation accessible après les études. Les CPAS ont donc accueilli, ce 1er janvier 2026, non seulement le premier afflux de personnes exclues du chômage, mais aussi les personnes exclues de l'allocation d'insertion. C'est un nombre significatif de jeunes qui sortent des études et qui n'ont pas encore trouvé d'emploi.

Confirmez-vous que ces personnes exclues des allocations ne sont effectivement pas prises en compte dans le mécanisme de compensation? Si oui, pouvez-vous nous en indiquer les raisons? Comment justifiez-vous l'omission de ce public, alors que les CPAS sont déjà dans une situation de sous-financement? Envisagez-vous de corriger rapidement ce manque pour ne pas mettre les institutions encore plus en difficulté?

Enfin, comme je le disais, votre réforme est entrée en vigueur le 1er janvier, en limitant dans le temps l'accès aux allocations de chômage. Cela devait, selon vos estimations, entraîner un report d'environ un tiers des personnes exclues vers les CPAS. C'est le fameux "un tiers, un tiers, un tiers": un tiers aux CPAS, un tiers allait retrouver du travail et un tiers allait "disparaître des radars". C'est sur cette hypothèse que vous avez déterminé les compensations qui, je le rappelle, d'une part sont insuffisantes et d'autre part n'ont toujours pas été versées pour 2025.

Il apparaît que les premiers constats de terrain semblent infirmer cette estimation. Lors du dépôt de ma question, le CPAS de Charleroi avait déjà reçu plus de 500 demandes. Comme cela a été révélé hier ou avant-hier, le CPAS de Charleroi a reçu plus de 1 000 demandes de personnes exclues du chômage en ce début janvier, alors que l'ONEM estimait à environ 1 300 le nombre total d'exclusions sur le territoire carolorégien. C'est vraiment bien plus d'un tiers des personnes concernées qui se sont déjà tournées vers le CPAS, en quelques jours à peine, et *a priori*, ce chiffre n'est appelé qu'à augmenter.

D'autres CPAS décrivent une dynamique comparable, avec un afflux massif de demandes, une pression accrue sur les services sociaux, et la nécessité de renforcer en urgence l'accueil, les enquêtes sociales et l'accompagnement des publics concernés. Cela, alors que, comme je vous l'ai dit, de nombreux CPAS alertaient déjà, avant même l'entrée en vigueur de la réforme, sur l'insuffisance des compensations financières prévues.

Madame la ministre, avez-vous eu des concertations avec les CPAS qui font face à l'arrivée de plus d'un tiers des exclus du chômage de leur territoire, comme par exemple le CPAS de Charleroi? Si oui, qu'en est-il ressorti? Un monitoring est-il mené par vos services dans ce cadre?

Compte tenu de ces éléments, envisagez-vous

d'adapter le dispositif de soutien financier aux CPAS afin qu'il colle à la réalité du terrain? Autrement dit, envisagez-vous de modifier les budgets? Quelles garanties pouvez-vous donner aux CPAS pour qu'ils disposent des moyens humains et budgétaires nécessaires pour faire face à cette charge supplémentaire sans détériorer la qualité de l'accompagnement social?

J'ai essayé de globaliser mes trois questions en une seule dans le temps imparti.

01.03 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Ik heb mijn vraag een beetje geactualiseerd, omdat de VVSG op basis van haar steekproef vorige week nieuwe resultaten heeft bekendgemaakt. De VVSG geeft aan dat ondertussen 36 %, meer dan een derde, van de werklozen die uitgesloten zijn een leefloon heeft aangevraagd. De week ervoor was dat nog een kwart. De VVSG zegt ook dat dat aandeel week na week stijgt, maar dat het nog te vroeg is om de concrete impact van de werkloosheidshervorming op de lokale OCMW's volledig in te schatten. Wat de VVSG wel meldt, is dat veel aanvragen betrekking hebben op mensen met meervoudige en complexe problemen: gezondheidsproblemen, zorgverantwoordelijkheden, zware schulden en ongeschikte huisvesting. Een leefloononderzoeker heeft dat tijdens de hoorzitting over fraude ook al gezegd. Dat onderzoek gaat natuurlijk heel breed en bestrijkt al die domeinen. Dat vergt tijd, expertise en voldoende personeel.

Mijn oorspronkelijke vraag was ingegeven door het feit dat de OCMW's eind december ook al aan de alarmbel hadden getrokken. Zij wezen toen op een gebrekkige informatiedoorstroming tussen federale en regionale diensten en op het uitblijven van administratieve vereenvoudiging. Dat leidt tot dubbel werk. Vandaag heb ik twee vragen.

Ten eerste, welke concrete initiatieven neemt u om de administratieve lasten voor de OCMW's structureel te verminderen, zeker met het oog op het toenemende aantal aanvragen? Werden daarover afspraken gemaakt binnen de taskforce met de regio's en de OCMW's? Hoe worden de uitvoering en de effectiviteit daarvan opgevolgd?

Mijn tweede vraag moet ik ook actualiseren naar aanleiding van het debat dat vanmorgen heeft plaatsgevonden in het Vlaams Parlement. Mijn vraag aan u was of u met de regionale ministers nog afspraken zou maken over de screening van de niet-toeleidbaren. Vorige week hebben we daar in de plenaire vergadering een debat over gehad en heeft onze minister daar een voorstel over

gedaan. Vanmorgen heeft mijn collega in het Vlaams Parlement dezelfde vraag gesteld aan de Vlaamse minister van Werk, Zuhal Demir. Zij zegt dat die mensen al een screening hebben gehad en al het advies niet-toeleidbaar hebben gekregen. Zij zouden begeleid worden door het GBO. Goed, ons voorstel was - en ik dacht dat we daarvoor ook steun hadden van uw partij - om die mensen opnieuw op te roepen en effectief opnieuw te screenen, om hen naar de juiste plaats door te verwijzen en hen niet los te laten. De juiste plaats is de ziekteverzekering, de DG Personen met een handicap voor mensen met een handicap en vooral de sociale economie en het maatwerk, en dan eventueel het OCMW. Ik begrijp het standpunt van de Vlaamse minister dan ook niet goed.

Ik vraag me af of er daarover al overleg is gepleegd? Zijn daarover reeds afspraken gemaakt? Het is toch belangrijk dat we zeker die kwetsbare groep niet loslaten en de nodige zorg en begeleiding geven. Die taak mag niet volledig in de schuif van de OCMW's worden geduwd. De VDAB moet zijn rol opnemen, zodanig dat die mensen naar de juiste plaats worden begeleid.

Ik kijk uit naar uw antwoord.

01.04 Nahima Lanjri (cd&v): Mevrouw de minister, uit de steekproef van de VVSG blijkt dat al meer dan een derde van de werklozen die op 1 januari hun uitkering verloren hebben, een leefloon hebben aangevraagd bij het OCMW. Vandaag lezen we in de krant een paar berichten van Waalse OCMW's, onder meer van Luik en Charleroi. Daaruit blijkt dat inmiddels ook meer mensen een leefloon hebben aangevraagd bij het OCMW. Uiteraard weten we dat een aanvraag niet automatisch betekent dat het leefloon ook wordt toegekend. De nodige onderzoeken moeten nog worden gevoerd.

Tegelijkertijd weten we dat er mogelijk ook mensen zijn die vandaag nog niet bij het OCMW gaan aankloppen, omdat ze zich er nog niet volledig van bewust zijn dat ze hun uitkering verliezen. Dat besef komt er misschien pas op het einde van de maand of zelfs later, althans voor zover het gaat om behoeftige mensen.

Mevrouw de minister, wordt dat bevestigd door de cijfers waarover u beschikt? Hebt u al voorlopige cijfers over het aantal werklozen dat zich sinds het begin van dit jaar heeft aangemeld bij het OCMW? Hebt u zulke cijfers voor het hele land?

Welke knelpunten zijn er volgens u vandaag bij de OCMW's en welke oplossingen ziet u daarvoor?

Hebt u daarover al contact gehad met de VVSG, die uiteraard in nauw contact staat met de OCMW's? Zijn er vragen binnengekomen bij de POD Maatschappelijke Integratie? Hoe voorziet u de informatiedoorstroming tussen de OCMW's en de arbeidsbemiddelingsdiensten en hoe zal die vlot en correct verlopen?

Ik wil ook specifiek ingaan op de mensen die niet-toeleidbaar zijn. Dat is een punt waar we al maanden op hameren en waarover ik in de voorbije maanden ook aan verschillende bevoegde ministers in het Parlement vragen heb gesteld. Ik had daarbij ook het concrete voorstel gelanceerd om die mensen beter te begeleiden en toe te leiden.

Sommige mensen zullen bij het OCMW aankloppen, maar anderen zullen dat niet doen, bijvoorbeeld omdat ze een partner hebben met een inkomen. Er zijn ook mensen die een ziekte hebben waardoor ze niet kunnen werken en die eigenlijk al eerder in de ziekte-uitkering hadden moeten terechtkomen. Ik ken bovendien voorbeelden van mensen die eigenlijk nooit in de werkloosheid hadden mogen zitten, maar er toch in zaten en daar nu de dupe van zijn.

Andere mensen beschikten zelfs over een attest waarmee ze konden worden erkend als persoon met een handicap, maar zaten toch in de werkloosheid. Op zich was het dus al niet goed dat een aantal mensen zich in een verkeerd statuut bevond, maar de vraag is nu of die mensen de weg zullen vinden.

Wij hebben gevraagd dat zij de juiste begeleiding zouden krijgen. Jarenlang zijn ze door de VDAB met een briefje in de vergeethoek geduwd: ze beschikten over een attest en dus viel men hen niet lastig of riep men hen niet op, omdat men wist dat activering toch niet mogelijk was. Nu staan die mensen plots met lege handen. Van een deel van hen ben ik ervan overtuigd dat ze bij de OCMW's zullen aankloppen en daar wellicht ook goed begeleid zullen worden, maar niet iedereen zal die stap zetten. Mevrouw de minister, u bent ook bevoegd voor de OCMW's en daarom vraag ik u hoe het zit met de groep die wel bij de OCMW's terechtkomt.

In een nota van onze Vlaamse collega's lees ik dat het de bedoeling is om de informatie over te dragen over alle mensen die niet-toeleidbaar zijn en een advies Welzijn hebben gekregen. Volgens die nota zou een attest worden opgemaakt, specifiek bedoeld voor de OCMW's, bruikbaar in het kader van de gezondheids- en billijkheidstoets en

bestemd voor de OCMW's, het RIZIV en de Directie-generaal Personen met een handicap.

Mijn vraag is of die mensen effectief met zo'n attest bij het OCMW aankomen en of dat attest alle nuttige en noodzakelijke informatie bevat, zodat de OCMW's daarmee geholpen zijn. Die diensten hebben immers al meer dan voldoende werk en hoeven niet al het werk opnieuw te doen. Alle informatie waarover de VDAB al jarenlang beschikt, hoeft eigenlijk niet opnieuw te worden verzameld. Het OCMW kan wel ondersteuning bieden op andere domeinen, waarin die mensen blijkbaar niet geholpen werden door de VDAB, bijvoorbeeld op het vlak van huisvesting of andere problemen, maar niet opnieuw inzake informatie waarover al attesten beschikbaar zijn. Ik heb daar vragen bij.

We zijn er bovendien van overtuigd – ik heb dat ook expliciet gevraagd – dat er een screening moet komen van die doelgroep, met aansluitend een gerichte begeleiding naar de juiste instanties. Gaat het om iemand die recht heeft op een ziekte-uitkering, dan moet dat ook effectief een ziekte-uitkering zijn. Gaat het om een erkenning als persoon met een handicap, dan kan het OCMW daarin een rol spelen. Via het OCMW kan men immers, als men nog een zekere capaciteit om te werken heeft, eventueel terechtkomen in maatwerk, bijvoorbeeld in een maatwerkbedrijf binnen de sociale economie. Dat is dus zeker mogelijk. Ik geloof ook dat mensen die vandaag niet-toeleidbaar zijn, mits de juiste begeleiding en mits aangepaste jobs, wel degelijk een job kunnen uitoefenen. Daarvoor is echter begeleiding noodzakelijk.

Mijn vraag is dan ook of er kan worden afgestemd tussen u en de Vlaamse en andere ministers bevoegd voor Werk om de overdracht van niet-toeleidbare personen goed te organiseren. We kunnen ons immers niet permitteren dat een hele groep mensen aan de kant wordt gezet, nergens wordt opgevangen en uiteindelijk ook niet op de arbeidsmarkt terechtkomt. Dat zou een verlies zijn voor de arbeidsmarkt en voor onze samenleving. We moeten met die groep dus ook iets doen. Met de juiste begeleiding kunnen die mensen wellicht, misschien niet onmiddellijk maar wel op middellange termijn, nog geactiveerd worden naar werk, naar de sociale economie of desnoods naar vrijwilligerswerk. We mogen hen niet aan hun lot overlaten.

Mevrouw de minister, ik reken dan ook op u om contact op te nemen met uw daartoe bevoegde gewestelijke collega's.

01.05 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, de collega's hebben het al voor een stuk geschetst. De beperking van de werkloosheid in de tijd is van start gegaan en de toeloop op de OCMW's stijgt. De snelheid waarmee het beleid werd uitgevoerd en de werkdruk die ermee gepaard gaat, zet alvast kwaad bloed in Antwerpen. Ook in Gent gaat het bijvoorbeeld vaak om zeer complexe dossiers, niet alleen beperkt tot wie niet-toeleidbaar is, waarbij activering onwaarschijnlijk lijkt.

Om die mensen de gepaste aandacht te geven, aangezien de oorzaken van armoede en precariteit complexer zijn geworden, is meer tijd en aandacht nodig en dus ook financiering. Tot voor kort was er federaal wel het een en ander mogelijk, maar u schrapte bijvoorbeeld ook het participatiebudget en maakte het moeilijker voor samenwonenden om te voldoen aan de voorwaarden voor een leefloon. Lokale besturen vrezen dan ook dat er onvoldoende middelen zijn om die grondoorzaken duurzaam aan te pakken.

De beperking van de werkloosheid in de tijd wordt momenteel volop uitgerold. Bij het ene OCMW loopt dat al vlotter dan bij het andere. Hoe verloopt momenteel de feedbackloop naar uw diensten? Wanneer staat de eerste tussentijdse evaluatie gepland? Wanneer kunnen we daarover hier in het Parlement discussiëren?

De federale omkadering van de OCMW's, of liever de extra omkadering, richt zich vooral op het financieren van het leefloon en het ondersteunen van extra personeel. De beperking van de werkloosheid in de tijd zal echter ook de vraag naar een aantal andere steunmechanismen verhogen. Mensen die geen recht hebben op een leefloon, kunnen bijvoorbeeld wel recht hebben op budgethulpverlening, maar daarvoor is geen extra federale ondersteuning voorzien. Gaat u dat ook herevalueren en zo nodig ingrijpen?

Ook de subrogaties kosten de OCMW's zeer veel geld. Dat zal met het toestromen van nieuwe cliënten, waarvan er velen eigenlijk in een ander systeem van uitkeringen thuishoren, bijvoorbeeld omdat ze chronisch ziek zijn, toenemen. Zijn de subrogaties meegenomen in de berekening van de toelages voor de OCMW's, om de uitrol van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd in goede banen te leiden? Welke hefboomen heeft de federale overheid om ervoor te zorgen dat de subrogaties niet maandenlang dienen te worden uitbetaald?

Le président: Madame la ministre, je regarde d'une manière un peu plus approfondie le thème du premier débat d'actualité consacré au financement des CPAS dans le cadre de la réforme du chômage. Or, dans le troisième débat, par exemple, on trouve dans le point 3, la question de madame Schlitz sur le versement des montants prévus aux CPAS. Je ne sais pas comment la distinction a été opérée. Je propose, si cela vous convient, madame la ministre, de garder les débats tels quels.

J'ai une question, mais je vais clore la liste des interventions. Quelqu'un souhaite-t-il se joindre au débat d'actualité par une question?

01.06 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Bonjour, madame la ministre. Lorsque ces mesures d'exclusion du chômage ont été annoncées, et que vous aviez été interpellée à propos des CPAS, vous nous aviez indiqué qu'un tiers des personnes concernées retrouveraient du travail, qu'un tiers se dirigeraient probablement vers les CPAS et qu'un tiers se retrouveraient, selon votre expression – je ne sais pas si c'était la traduction exacte –, hors des radars. Ce n'était peut-être pas vous personnellement, mais au niveau du gouvernement, nos inquiétudes étaient alors qualifiées d'alarmistes. Malheureusement, la situation devient aujourd'hui réellement alarmante.

Vous aviez décidé d'allouer un budget de 26 millions d'euros dès 2025 afin d'aider les CPAS à renforcer leurs services pour faire face à l'afflux de nouvelles demandes. Les CPAS ont attendu. Or, au 31 décembre, il n'y avait toujours rien. Vous avez tenté de les rassurer en indiquant que les moyens arriveraient en fin de mois. Entre-temps, toujours rien, alors que les services doivent continuer à fonctionner.

Pouvez-vous nous annoncer une date crédible à laquelle les fonds seront effectivement et avec certitude versés sur les comptes des CPAS? Je vous remercie.

Le président: Quelqu'un d'autre souhaite-t-il se joindre au débat par une question? (*Non*).

Madame Samyn, pouvez-vous me remplacer le temps que je pose ma question?

*Voorzitster: Ellen Samyn.
Présidente: Ellen Samyn.*

01.07 Denis Ducarme (MR): Madame la ministre, je souhaiterais tout de même que vous puissiez... Je suis fatigué d'entendre systématiquement, dans

un certain nombre de conseils communaux, dont celui de Charleroi, que l'on n'aurait pris aucune mesure financière pour accompagner la réforme du chômage. Je voudrais que vous rappeliez tout ce qui a trait au remboursement du RIS, au remboursement majoré du RIS, à ce que vous avez prévu en plus par dossier traité pour l'engagement de personnel. S'il vous plaît, que l'on remette la vérité à sa place par rapport aux mesures financières que vous avez prises pour accompagner la réforme du chômage.

Une question se pose ici. Elle sera encore posée dans le cadre du deuxième débat. Quand allez-vous liquider les 25 millions qui étaient prévus pour 2025? Il est en effet clair que les CPAS ont avancé la somme. Je vous demande de nous dire clairement ce qu'il en est et ce qu'il en sera, puisqu'une enveloppe de 300 millions, si je ne m'abuse, est prévue pour 2026, avec des prochaines étapes de soutien financier aux CPAS dans ce cadre.

Par ailleurs, je sais que vous n'êtes pas une ministre qui reste dans sa tour d'ivoire. Vous allez sur le terrain. Vous vous rendez dans un certain nombre de CPAS. Au-delà d'aller physiquement sur le terrain, avez-vous mis en place, au sein de vos départements, une antenne, afin d'accompagner opérationnellement un certain nombre de CPAS qui pourraient être en difficulté dans le cadre de la mise en œuvre de cette réforme du chômage? Je vous remercie.

De **voorzitster**: Wenst nog iemand aan te sluiten? (Nee)

01.08 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Mevrouw de voorzitster, met uw goedkeuring zou ik graag eerst een algemene verklaring afleggen naar aanleiding van het debat dat we vorige week hebben gevoerd over de sociale fraude. In het kader van dat debat heb ik cijfers meegedeeld over personen die om billijkheidsredenen geen GPMI hebben. Bij de latere verificatie van die cijfers is gebleken dat twee percentages werden omgewisseld. We hebben dat onmiddellijk aan het commissiesecretariaat laten weten, dat die correctie ook heeft meegenomen. Ik acht het evenwel belangrijk om die rechtzetting ook hier mee te delen.

Vorige week heb ik dus gesteld dat in Vlaanderen 4 % van de leefloonbegunstigden geen GPMI had omwille van gezondheids- en billijkheidsredenen, tegenover 28 % in Brussel en 67 % in Wallonië. De correcte interpretatie is echter de volgende. Binnen de totale groep van personen met een GPMI-

vrijstelling omwille van gezondheids- en billijkheidsredenen bevindt 28 % zich in Vlaanderen, 4 % in Brussel en 67 % in Wallonië. De percentages voor Vlaanderen en Brussel werden dus omgewisseld.

Zoals ik toen al heb aangegeven, gaat het om alle leefloonbegunstigden die in augustus 2025 in steun waren en die geen GPMI hadden omwille van gezondheids- of billijkheidsredenen. Die momentopname was op dat ogenblik de meest representatieve beschikbare foto. Ik heb toen ook al meegedeeld dat mijn administratie – de POD Maatschappelijke Integratie – geen zicht heeft op de concrete redenen voor die verschillen. Voor Brussel kan een mogelijke verklaring zijn dat die informatie niet, of niet correct, wordt doorgegeven.

Président: Denis Ducarme.

Voorzitter: Denis Ducarme.

Mocht daarover verwarring zijn ontstaan, bied ik daarvoor mijn excuses aan. Ik heb de correcte informatie vorige week al aan het commissiesecretariaat bezorgd, maar ik vond het belangrijk om die ook hier mondeling toe te lichten.

Dan kom ik tot de vele vragen die zijn gesteld. De budgettaire inschattingen zijn gebaseerd op de cijfers van de RVA met betrekking tot de geraamde uitstroom uit de werkloosheid. Voor de betalingen met betrekking tot de eerste schijf van de voorlopige twaalfden betekent dit de betaling voor de personen die op 1 januari 2026 uitstromen. In de laatste raming waarover mijn diensten beschikten werd het aantal uitstromers op 1 januari op 22.000 geraamd. Dat cijfer ligt iets lager dan het cijfer van juni, toen de uitstroom nog op 25.000 werd geraamd.

Er waren heel wat vragen over de 26 miljoen euro. Het is zo dat die compensatie vervat zit in wet nr. 1117 houdende de eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2025. Die middelen werden inderdaad binnen de begrotingscontrole van 2025 naar de kredietlijnen van de POD MI overgezet. Mijn kabinet had daarover ook al gecommuniceerd.

Ik heb de lokale besturen ook aangeraden om de gecommuniceerde bedragen in hun meerjarenplanning op te nemen, want die bedragen zijn per gemeente of stad ook bekendgemaakt. Waarom Brussel dat niet doet, weet ik niet, maar die middelen worden nog voor het einde van deze maand aan de OCMW's bezorgd.

Mevrouw Samyn, de betaling zal juridisch wel door de wet worden gegarandeerd. Het Parlement heeft in de vergadering van 13 november het wetsontwerp goedgekeurd dat door de regering werd ingediend en dat de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie wijzigt wat de compensatie aan de OCMW's betreft, naar aanleiding van de tijdsbeperking van werkloosheidsuitkeringen. Het is die tekst die het terugbetalingstarief en ook de voorwaarden ervan bepaalt. Er is dus geen bijkomend koninklijk besluit betreffende de begroting nodig. Mijn administratie heeft de bijkomende middelen in het kader van de voorlopige twaalfden aangevraagd.

Er waren ook een aantal vragen over de gegevens van personen die uit de werkloosheid worden uitgesloten.

01.09 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, is het mogelijk dat u op de vragen van het volgende actualiteitsdebat aan het antwoorden bent?

Le président: Excusez-moi, mais vous n'avez pas à interrompre la ministre lorsqu'elle est en train de répondre. Vous répliquerez tout à l'heure, monsieur Van Lysebettens. Les règles sont claires pour les questions orales. Dès lors, je vous demande d'attendre votre tour pour développer votre réplique.

Vous pouvez poursuivre, madame la ministre.

(...): (...)

Le président: Chers collègues, je ne pense pas que Mme la ministre vous ait interrompu pendant que vous l'interrogiez. Je demande donc que vous la laissiez répondre. Je n'ai jamais vu cela!

01.10 Anneleen Van Bossuyt, ministre: Merci, monsieur le président. Je tiens à faire ce que les parlementaires attendent de moi. Nous étions tombés d'accord pour que ce premier débat d'actualité soit suivi du troisième, puis seulement du deuxième. Donc, je réponds à présent aux questions qui m'ont été posées à l'occasion du premier débat d'actualité. C'est ainsi que je l'avais compris.

Le président: En effet, c'est bien ce qui avait été convenu.

01.11 Anneleen Van Bossuyt, ministre: En ce cas, je continue. Merci à vous!

Wat de gegevens over personen die uit de werkloosheid worden uitgesloten betreft, worden alle maatregelen door de POD MI beheerd. De OCMW's moeten geen bijkomende gegevens encoderen om het terugbetalingstarief te berekenen waarop zij recht hebben. Wat de samenwerking tussen de werkgelegenheidsdiensten en de OCMW's betreft, bestaat er momenteel al een gegevensuitwisseling. Mevrouw Lanjri, u hebt gelijk dat deze samenwerking moet worden versterkt, afhankelijk van de noden van elke regio. Mijn kabinet heeft in dit verband reeds vergaderingen gehad met de VDAB.

J'ai compris qu'au Parlement de Wallonie, un projet de décret était en cours d'élaboration en vue de renforcer les missions du FOREM et d'optimiser la collaboration avec les CPAS. Je ne vois aucune raison de suspendre la réforme de la réglementation relative au chômage ni les efforts supplémentaires du gouvernement en faveur des CPAS. Une concertation de crise n'est pas nécessaire. Au demeurant, le 19 novembre, une *task force* s'est encore réunie avec les fédérations de CPAS, y compris ceux de Bruxelles. À cette occasion, mon cabinet a clairement indiqué que le régime de compensation serait respecté et que nous verserions, comme je viens de le dire, les 26 millions d'euros avant la fin de ce mois.

Madame Meunier, l'allocation d'insertion est accessible après les études. Elle était déjà limitée dans le temps, à savoir pour une durée de trois ans. L'impact sur les CPAS existe, mais est moindre. Cette décision fut prise par le gouvernement Di Rupo, donc sous la direction de votre parti. À l'époque, aucune forme de compensation n'avait été prévue pour les CPAS. Il est donc difficile de comprendre que vous formuliez aujourd'hui des critiques envers une situation qui résulte d'un choix dont votre parti était lui-même responsable à l'époque. Le public est, par ailleurs, différent, puisqu'il est composé de jeunes gens qui peuvent se réinsérer rapidement.

Ik zal straks ingaan op de wijziging van artikel 34 van het koninklijke besluit, dat erop gericht is de cumulatie van leeflonen binnen hetzelfde gezin te verminderen, aangezien daar ook enkele vragen over werden ingediend.

Mevrouw Vanrobaeys, u had het in uw vragen voor dit actualiteitsdebat ook over de werkdruk, maar daar ben ik vorige week al uitgebreid op ingegaan.

La loi du 17 novembre 2025 modifiant la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration

sociale en ce qui concerne la compensation des CPAS suite à la limitation des allocations de chômage dans le temps a été publiée au Moniteur belge. Elle prévoit des mesures de financement supplémentaire des CPAS pour les soutenir dans la gestion des dossiers des personnes exclues du chômage suite à la loi-programme du 25 juillet 2025. Les CPAS bénéficieront d'un remboursement majoré du revenu d'intégration sociale et une allocation spécifique pour les frais de personnel concernant les dossiers des personnes exclues du chômage à partir du 1er janvier 2026.

Comme M. Ducarme vient de le mentionner, et comme j'ai déjà explicité plusieurs fois au sein de la commission toute la réglementation concernant la compensation pour les CPAS, je pense que cela ne vaut pas la peine de le répéter.

Ik kom tot de vragen over het aantal aanmeldingen bij de OCMW's van personen wier werkloosheidsuitkering werd stopgezet. Sinds 1 januari zijn ik noch mijn kabinet rechtstreeks op de hoogte gebracht van problemen door extra leefloonaanvragen bij de OCMW's.

Il est encore trop tôt pour déterminer l'afflux. Le monitoring va s'établir sur la base des formulaires introduits pour le remboursement. Il est donc encore trop tôt pour établir des chiffres clairs.

De POD MI en mijn kabinet krijgen slechts zicht op de cijfers zodra een leefloon werd toegekend door het OCMW en dat in het Nova Primasysteem wordt ingevoegd. Alle dossiers worden momenteel nog behandeld door de OCMW's. De registratie ervan bij de POD MI gebeurt pas zodra het leefloon effectief wordt toegekend. In Charleroi zouden 1.000 mensen zich hebben aangemeld. Zolang het leefloon nog niet effectief werd toegekend, hebben wij daar geen zicht op, tenzij we bij elk OCMW individueel de cijfers zouden opvragen. Kortom, we beschikken momenteel nog niet over een algemeen overzicht. Zodra het sociaal onderzoek is afgerond en er een leefloon wordt toegekend, wordt dit in ons systeem geregistreerd en zullen wij daar meer zicht op krijgen. Er is trouwens wel al een taskforce opgericht, onder meer om de compensatieregeling uit te werken, waarin mijn kabinet, de OCMW-federaties en ook de activeringsdiensten zitten. Die taskforce komt regelmatig samen en monitort voortdurende de situatie in de OCMW's. Officiële cijfers kan ik u dus voorlopig nog niet meedelen.

Ensuite, je vais répéter les questions qui ont été posées ici. Comme je l'ai déjà plusieurs fois

expliqué, plusieurs mesures sont mises en œuvre pour soutenir les CPAS dans la gestion des nouvelles demandes liées à la réforme du chômage. Une subvention exceptionnelle pour l'emploi sera également octroyée aux CPAS lorsqu'un PIIS aura permis à un bénéficiaire de trouver un emploi stable d'au moins douze mois continus. C'est le troisième pilier de la compensation, comme nous l'avons toujours dit. Pour aider les CPAS dans l'exercice de leurs missions, un flux passant par la BCSS, appelé *unemployment data service*, a été mis en place pour permettre de consulter la situation juridique de la personne au niveau de l'ONEM. La consultation peut porter aussi, bien sûr, sur la situation passée, présente et future.

Mijnheer Van Lysebettens, een onderwerp dat wel vaker voorkomt en waar we het hier trouwens ook al meermaals over gehad hebben in de commissie, is de werkdruk voor de OCMW-medewerkers. Mevrouw Vanrobaeys heeft daarover ook een vraag gesteld. Ik heb al meermaals gezegd op welke manier we daaraan proberen tegemoet te komen. Ze heeft zeker gelijk dat de voorschottenproblematiek een te hoge werkdruk legt op de OCMW's.

Daarom hebben we, zoals eerder al aangekondigd, een werkgroep opgericht, met als doel een oplossing te vinden, of minstens de impact hiervan op de OCMW's te beperken. Samen met het kabinet van minister Clarinval en minister Vandenbroucke is de werkgroep Administratieve Vereenvoudiging opgericht, waar die voorschottenproblematiek het eerste punt is dat we bespreken.

Wanneer een OCMW een voorschot toekent, opent dat het recht op maatschappelijke integratie voor die persoon, uiteraard op voorwaarde dat aan de voorwaarden is voldaan. Als dit voorschot in de vorm van een leefloon wordt toegekend aan iemand die van de werkloosheid is uitgesloten, zal het OCMW genieten van het verhoogde terugbetalingstarief.

Er waren ook nog een aantal vragen over de niet-toeleidbaren. Ik denk dat ook al is aangegeven, onder meer door minister Beenders, dat het niet de bedoeling is om nieuwe vergeetputten te creëren. Als men niet-toeleidbaar is naar werk en na een sociaal onderzoek door een OCMW recht heeft op een leefloon, dan zal dat worden toegekend. Als men geen recht heeft op een leefloon, betekent dit dat er voldoende middelen zijn en men niet behoeftig is.

Ik denk dat ik daarmee op de meeste van uw vragen heb geantwoord.

01.12 Ellen Samyn (VB): Dank u wel, mevrouw de minister.

U sprak daarnet over het zicht op de cijfers van de mensen die een leefloon hebben aangevraagd en zei dat u enkel zicht hebt op het leefloon dat werd toegekend. Als ik daar heel eerlijk in mag zijn, zou het toch niet zo moeilijk mogen zijn om enerzijds via het Nova Primasysteem zicht te hebben op wie een leefloon heeft aangevraagd en anderzijds op de toekenningen zelf. Ik denk dat dit op federaal niveau eigenlijk een en-verhaal zou moeten zijn. Het aangevraagde dossier moet er zijn, maar ook het toegekende dossier. Vandaag beschikt eigenlijk niemand echt over cijfers, behalve uiteraard de lokale OCMW's, en is er geen gecoördineerd systeem. De POD MI heeft vandaag immers enkel zicht op de toegekende dossiers en niet op de aanvragers. Dat lijkt mij voor een optimale werking toch aangewezen. Misschien moet daar eens over nagedacht worden.

Ik vermeldde daarnet al wat wij van het werkveld horen. De mensen die nu bij het OCMW terecht komen, dat zijn mensen met zwaardere dossiers. Zij kampen met meervoudige problemen, namelijk schulden, gezondheidsproblemen en huisvesting. Dat zijn intensieve dossiers. Het is dan ook meer dan terecht dat daarbij een volledig sociaal onderzoek gebeurt. Dat weegt natuurlijk wel op de werking.

Ik heb uw antwoord ook gehoord met betrekking tot de niet-toeleidbare mensen.

Anderzijds is het ook een uitgelezen kans voor de OCMW's om te kijken naar en echt zorg te dragen voor die mensen en misschien ook voor mensen die in een verkeerde groep zijn beland, teneinde hen te begeleiden naar werk en naar de juiste categorie. Zeker wie kan werken, moet ook kunnen werken maar wie echt zorg nodig heeft, moet ook verzorgd worden. Dat moet duidelijk zijn.

Het enige waarop u niet echt hebt geantwoord, tenzij ik mij vergis, is de vraag over de agressie. U hebt wel op die vraag geantwoord maar u gaf mee dat er de voorbije weken geen grote problemen inzake agressiegevallen merkbaar waren. Dat was ook een vraag en een bezorgdheid. Wij zien dat die bezorgdheid bij de OCMW's blijft bestaan. In dat kader hebt u aangekondigd dat u voorwaarden zou stellen in het kader van het GPMI. Ik had daar graag nog iets meer over geweten en de stand van zaken gekend. Ik weet immers dat dat nog altijd

een grote bezorgdheid blijft. Het zou fijn zijn, mocht u eventueel op die vraag nog kunnen antwoorden.

01.13 Marie Meunier (PS): Madame la ministre, vous m'avez répondu en me disant: "À Charleroi, madame Meunier, ils sont 1 000 à avoir passé la porte du CPAS, mais ils ne seront pas 1 000 à bénéficier du RIS." Oui, probablement. C'est vrai, je vous le concède. Mais 1 000 personnes qui arrivent, ce sont 1 000 dossiers à traiter pour les agents, quoi qu'il arrive. C'est précisément ce que je vous reproche depuis des mois: c'est que vous êtes dans votre réalité, dans votre logique. On peut vous le reconnaître. C'est clairement la constance de votre ligne, qui est totalement antisociale. Mais 1 000 dossiers qui entrent, ce sont 1 000 dossiers à traiter pour les agents, que l'issue soit positive ou négative pour le potentiel bénéficiaire.

J'en reviens donc à mes deux problèmes. Le premier, qui reste le plus urgent, est l'enveloppe de 26 millions d'euros pour l'engagement du personnel. Cette enveloppe-là, où est-elle?

Comment doivent faire les travailleurs sociaux du CPAS de Charleroi? Comment doivent faire les travailleurs sociaux du CPAS de Liège? On y reviendra plus tard, mais comment doivent faire les travailleurs sociaux du CPAS de Tournai? Ils n'ont pas de moyens complémentaires. Dans les faits, il y a des estimations initiales, et la réalité du terrain qui se retrouve beaucoup plus haute. Vous ne leur apportez aucune solution.

Le deuxième problème, c'est la prise en charge du RIS. D'abord, sur les allocations d'insertion. Je vais reprendre l'exemple de Charleroi. L'ONEM estimait à 1 300 le nombre de personnes attendues. Il estimait aussi que 800 d'entre elles seraient exclues de l'allocation d'insertion.

Or, si on reprend votre logique "un tiers, un tiers", sur l'estimation des 1 300 exclus du chômage au niveau de l'ONEM, 430 personnes seraient venues frapper à la porte du CPAS de Charleroi. Or, aujourd'hui, ce sont 1 000 personnes qui l'ont fait!

Dès lors, si l'ONEM estimait à 800 le nombre de personnes exclues de l'allocation d'insertion, dans les faits, ce nombre doit être plus élevé. Je n'ai pas encore les chiffres. Ils arriveront probablement dans les jours à venir.

Il y a donc une différence entre la théorie et la pratique. Ce que nous vous demandons ici, c'est de mettre des solutions en place, de rectifier le tir. Mais j'entends que cette volonté n'existe pas. La

volonté est surtout de laisser les institutions sombrer et se débrouiller toutes seules, finalement.

Vous êtes la ministre chargée de ces institutions. Je le répète, les agents croulent sous le travail!

01.14 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mevrouw de minister, u zei dat er al gegevensuitwisseling is en dat u wilt bekijken hoe die kan worden versterkt. Dat is heel belangrijk, omdat de werkdruk, die al hoog was en nu nog is verhoogd, verder moet worden aangepakt.

U zei ook dat er een werkgroep is met betrekking tot de voorschotten. Het standpunt van de Vlaamse minister van Werk over die niet-toeleidbaren begrijp ik echter niet. Zij zegt dat de VDAB hen niet meer zal screenen. Wat gaan we dan doen met die mensen? Zij krijgen een standaardbrief, waarin staat dat ze worden uitgesloten van de werkloosheid. Vervolgens sturen we hen naar het OCMW, waar ze een voorschot krijgen, en daarna worden ze doorgestuurd naar het RIZIV of de DG HAN, wanneer ze daarvoor in aanmerking komen.

Die kwetsbare mensen worden van het kastje naar de muur gestuurd en dat is nu net hetgeen zij niet nodig hebben. Ik krijg massa's berichten van mensen met autisme en van mensen met fibromyalgie die zeggen dat ze zo'n standaardbrief hebben gekregen en echt niet meer weten wat ze moeten doen. Zij hebben stress en zijn in paniek. Misschien kunnen zij ook nog geactiveerd worden, maar dan moeten ze naar de juiste plaats worden doorverwezen. De VDAB, de regionale arbeidsbemiddelingsdiensten zijn de enige die dat kunnen. We mogen dat niet in de bak van de OCMW's schuiven.

In die zin vind ik dat u ook vanuit het federale niveau er bij de regio's zou op moeten aandringen dat voor mensen die hun werkloosheidsuitkering verliezen en het statuut niet-toeleidbaar hebben, die screening door de VDAB gebeurt. Zo kunnen die mensen worden geholpen en doorverwezen naar de plaats waar zij moeten zijn, waar hun statuut ook overeenkomt met hun situatie. Op die manier worden ze niet van hier naar daar gestuurd en is er een stuk zekerheid, ofwel via de ziekteverzekering, ofwel via een uitkering voor personen met een handicap, ofwel via een traject naar maatwerk en sociale economie.

01.15 Nahima Lanjri (cd&v): Mevrouw de minister, ik heb u reeds maanden geleden gezegd dat uw inschatting dat van de personen die hun werkloosheidsuitkering zouden verliezen één derde naar de OCMW's zou trekken, één derde

werk zou vinden en één derde van de radar zou verdwijnen verkeerd was. Voorlopig is het nog even wachten vooraleer de volledige cijfers beschikbaar zijn

Ik ben het er wel mee eens dat men niet louter kan poneren dat er meer mensen van het OCMW steun zullen ontvangen. Wie bij het OCMW aanklopt, krijgt immers niet de facto een leefloon. Men moet daarvoor ook in aanmerking komen. Ik ben er ook van overtuigd dat de eerste groep personen die hun werkloosheidsuitkering verliezen sneller naar het OCMW zullen stappen dan zij die later hun werkloosheidsuitkering verliezen.

Ik heb u ook gevraagd naar het aantal mensen dat doorverwezen werd naar het RIZIV of naar het DG Personen met een handicap, maar ik neem aan dat u nog niet over die cijfers beschikt.

Ik heb aangedrongen op een goede data-uitwisseling en in verband daarmee sprak u over een consulteerbare databank. Waar blijft dat specifiek attest over de niet-toeleidbaren dat Vlaanderen de OCMW's beloofde? Het staat immers letterlijk in het actieplan van Vlaanderen. Daarmee kan dubbel werk vermeden worden en kan het werk voor onze maatschappelijk werkers verlicht worden.

U zou hebben aangedrongen op een oplossing voor die niet-toeleidbaren. De VDAB heeft deze mensen gescreend, maar blijkbaar niet correct doorverwezen naar de juiste diensten, want anders waren zij misschien al veel langer bij de juiste diensten terechtgekomen. U hebt overlegd met de VDAB, maar u zou ook moeten overleggen met de bevoegde minister, Zuhal Demir, en de andere regionale ministers voor Werk. Het is immers de taak van de arbeidsbemiddelingsdiensten om deze mensen, zelfs voor ze uitstromen, naar de juiste instellingen door te verwijzen, zodat zij bijvoorbeeld op tijd kunnen beginnen met een aanvraag voor een ziekte-uitkering. Er gelden namelijk aanvraagtermijnen om bepaalde uitkeringen aan te vragen. Als men na de stopzetting van de werkloosheidsuitkering niet binnen de maand een ziekte-uitkering aanvraagt, verliest men het recht daarop. Waar komen ze dan terecht, mevrouw de minister? Dan belanden ze bij het OCMW, terwijl ze een ziekte-uitkering zouden moeten krijgen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn? Ze zaten al verkeerd. Ze zaten misschien al jarenlang onterecht in de werkloosheid waar ze steeds de stempel welzijn en niet-toeleidbaar meekregen, terwijl ze eigenlijk in de ziekte-uitkering thuishoorden. Zo kunnen ze nog lang bij het OCMW blijven zitten. Dat is niet de bedoeling.

Men moet er ook mee stoppen om telkens naar elkaar te verwijzen, van de ene minister naar de andere. Ga eens samenzitten. Zo kunt u dat wel oplossen. Ik dring er echt op aan om dit te doen.

Ik heb ook al aan minister Beenders en minister Vandenbroucke gevraagd om met de bevoegde ministers van Werk samen te zitten om dat probleem aan te pakken. Wat beslist is, is beslist. De werkloosheidshervorming willen wij ook niet terugdraaien, maar we willen niemand aan zijn lot overlaten. Dat mogen we niet doen. Ik ben ervan overtuigd dat u dat ook niet wil. Als we dat doen, geven we mensen op. We moeten mensen die nog enig potentieel hebben wel begeleiden naar de juiste diensten. De OCMW's spelen daar ook een rol in.

U hebt gezegd dat degenen die bij het OCMW aankloppen een leefloon zullen krijgen en verder zullen worden begeleid, maar het OCMW kan ook perfect mensen begeleiden die geen recht op een leefloon hebben. Als men niet voor een leefloon in aanmerking komt, maar wel andere problemen heeft, dan kan het OCMW helpen bij de maatschappelijke integratie. Dat is ook een rol van het OCMW. Dat kan gaan om schuldbemiddeling of om oriëntatie.

Bekijk samen met de bevoegde ministers hoe u die mensen kunt begeleiden, mevrouw de minister. Degenen die reeds bij het OCMW hebben aangeklopt, kan het OCMW verder begeleiden.

01.16 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ten eerste, ik was in de war, omdat u begon te antwoorden op vragen die straks bij het actualiteitsdebat aan bod zullen komen. Ik zal de vragen echter bij die gelegenheid nogmaals stellen en dan zullen wij wel zien. Ik dank u evenwel voor de antwoorden.

Inzake de cijfers begrijp ik de tekortkomingen van de systemen vandaag, waardoor u geen overkoepelend zicht kunt geven op wie het leefloon aanvraagt. Echter, mijnheer de voorzitter, wij hebben hier in de commissie beslist dat wij later dit jaar een hoorzitting zullen organiseren met de lokale koepels van OCMW's om de evaluatie van het gegeven van de toekenning te doen. Er zou een inspanning moeten zijn van de federale regering om daar uniforme cijfers over te verzamelen. Dat kan uw beleid ook gewoon versterken, omdat wij dan allemaal over dezelfde cijfers spreken. Vandaag baseren wij ons noodgedwongen op wat in de media verschijnt.

Mevrouw de minister, mij is in dat verband niet duidelijk hoe u zelf de impact zult evalueren.

Ik had ook een vraag gesteld over de budgethulp, veeleer gebruikmakend van dat voorbeeld. U hebt daar enigszins op geantwoord door te verwijzen naar de vragen over de werkdruk. Mijn vraag betrof echter veeleer het volgende. Mevrouw Lanjri verwees er ook naar. Mensen kunnen aankloppen bij het OCMW en geen recht hebben op een leefloon, maar wel andere ondersteuning nodig hebben. Budgethulp is daar een voorbeeld van, schuldhulp is een ander voorbeeld. Dat zijn natuurlijk ook allemaal medewerkers van het OCMW die daarmee bezig zijn. Mijn vraag daarbij was of een en ander financieel ook zal worden gecompenseerd. Volgens mij zit dat nu niet in de compensatie die is ingeschreven voor de OCMW's, hoewel dat wel nodig zal zijn.

Neem het voorbeeld van budgethulp. Als mensen hun werkloosheidsuitkering verliezen, is dat voor het gezinsbudget natuurlijk een grote terugval. Voor mensen die geen recht hebben op een vervangingsinkomen, zal het ook voor hun dagelijkse uitgaven een heel grote uitdaging zijn om dat onder controle te houden. Mijn warme oproep is dan ook om wel budget daarvoor uit te trekken.

Voorzitster: Ellen Samyn.

Présidente: Ellen Samyn.

01.17 Denis Ducarme (MR): Je comprends que vous soyez fatiguée de répéter les mêmes éléments, madame la ministre, mais au vu de ce que nous avons encore entendu aujourd'hui, il n'est pas inutile de rappeler certains faits.

Il n'est pas inutile de rappeler que les nouveaux RIS sont majorés de 10 %. Il n'est pas inutile non plus de préciser que, pour les allocations d'insertion, il n'y a pas de majoration, mais que ces allocations sont bien remboursées par le fédéral à 100 %.

Il n'est pas inutile de rappeler que, pour les frais de dossier, le montant de base est de 518 euros par dossier et que ce montant est doublé pour les nouveaux RIS dans le cadre de la réforme du chômage. Il n'est peut-être pas inutile non plus de rappeler que, même pour les personnes issues des allocations d'insertion, puisque l'on passe en effet de trois ans maximum à un an dans le cadre de la réforme, il y a malgré tout 518 euros de frais d'ouverture de dossier pour les nouveaux RIS.

Enfin, il n'est pas inutile de rappeler que la

dégressivité ne s'applique pas cette année et que l'on reste à 100 %.

Il y a là un certain nombre d'éléments de soutien à votre politique qu'il n'est pas inutile de rappeler. Je vous remercie.

Président : Denis Ducarme.

Voorzitter : Denis Ducarme.

01.18 Robin Tonniau (PVDA-PTB): Ik wil me aansluiten bij de repliek van het actualiteitsdebat.

Mevrouw de minister, vandaag zijn er steeds meer werkzoekenden. De werkloosheid stijgt in België, in Vlaanderen. Ook in onze provincie Oost-Vlaanderen is de werkloosheid het afgelopen jaar gestegen. Vorig jaar zijn er in Oost-Vlaanderen alleen al 3.000 werkzoekenden bijgekomen. Dat zijn cijfers van de VDAB. Het betreft een forse stijging, met 6%. Vandaag zijn er steeds minder vacatures. Het aantal vacatures daalt. Ze dalen in België, ze dalen in Vlaanderen en ze dalen ook in onze provincie Oost-Vlaanderen. In Oost-Vlaanderen zijn er op één jaar tijd 11,8% minder vacatures.

Bijna dagelijks worden fabriekssluitingen aangekondigd. Daarbovenop voeren jullie de beperking van de werkloosheid in, alsof er nog niet genoeg miserie is. De beperking van de werkloosheid zet lokale besturen onder druk, zet de OCMW's onder druk en zet ook de werkzoekenden extra onder druk, net als de mensen die vandaag hun job verliezen. Zij worden daardoor nog meer onder druk gezet. Dat is in wezen een repressief sociaal beleid dat de mensen langzaam wurgt. Zo creëert men extra problemen. Dat hoort men nu ook al binnen de eigen meerderheid. De kritiek van mevrouw Lanjri komt wel degelijk fel aan. De kritiek van mevrouw Vanrobaeys is 100% terecht.

We zijn nog maar 21 januari en het spel begint al. "Zo hadden we het niet bedoeld. Dat probleem moet nog opgelost worden. Oei, een derde, een derde, een derde, dat lijkt toch niet te kloppen." De theorie en de praktijk lijken niet te stroken. Wie heeft, om dat allemaal op te lossen, 26 miljoen euro beloofd aan de OCMW's? U hebt daarop geantwoord dat men erop kan rekenen dat dat geld eind januari op de rekeningen van de lokale besturen zou staan. Dat moest er nog aan mankeren. We voeren dat debat al sinds juni 2025. Het geld zou er zijn in oktober. Het geld zou er zijn in december. Nu is het januari, hopelijk eind deze maand.

Mijnheer Ronse, fractieleider van de N-VA, heeft vorige week donderdag in Villa Politica nog verklaard dat hij blij is. Blijkbaar zijn er minder mensen die zich aanmelden bij de OCMW's voor een leefloon dan gedacht. Al die paniek was nergens voor nodig, volgens hem. De dag erna lazen we in de kranten dan weer dat meer mensen dan gedacht zich aanmelden bij de OCMW's. U voert een discussie terwijl u de cijfers niet hebt. Dat is ook logisch, want voorafgaand aan die maatregel, de beperking van de werkloosheid in de tijd, is er amper studie geweest. Er is geen reflectie geweest over de implicaties voor de lokale besturen. Al die problemen hebben jullie afgeschoven en proberen jullie nu ad hoc op te lossen, maar we zien dat dat niet lukt. Dat is een ideologische discussie. Ik voorspel dat dit heel veel miserie zal veroorzaken. De armoede in ons land zal toenemen. Het gaat vandaag niet zo goed met onze economie. Ik weet niet of jullie dat beseffen.

Mevrouw de minister, ik hoop dat jullie daarmee binnen de regering aan de slag zullen gaan en dat jullie alle zeilen zullen bijzetten om de OCMW's te ondersteunen en vooral de mensen niet aan hun lot over te laten. Het is waar, het is goedgekeurd, maar we kunnen nog veel aanpassingen doen. We kunnen nog een tandje bijsteken om de OCMW's te ondersteunen. Ik vrees dat we hierop nog veel zullen moeten terugkomen.

01.19 Minister Anneleen Van Bossuyt: Misschien eerst dit. Mijnheer Tonniau, ik denk dat u zich vergist. Die 26 miljoen euro is niet de compensatie die we voorzien voor de OCMW's. Dat zou inderdaad een zeer beperkt bedrag zijn. Het gaat om minstens 300 miljoen euro, met een openendfinanciering, dus als het meer blijkt te zijn, zal dat worden bijgepast, voor alle duidelijkheid.

Wat de cijfers betreft, wil ik ingaan op de opmerkingen van mevrouw Samyn en de heer Van Lysebettens. In uw replieken vroeg u of het mogelijk zou zijn om niet alleen op het moment van de toekenning van het leefloon federale gegevens te hebben, maar ook reeds wanneer de aanvragen op lokaal niveau worden ingediend. De reden waarom die gegevens vandaag pas beschikbaar zijn bij de toekenning van het leefloon, is uiteraard dat pas op dat moment de federale tussenkomst plaatsvindt in het kader van de gedeeltelijke compensatie van het toegekende leefloon.

In het kader van de taskforce waar ik het eerder over had – die regelmatig samenkomt om de situatie te monitoren – is wel gevraagd om te kunnen werken met een soort dashboard. De OCMW-federaties maken deel uit van die

taskforce. Op die manier hopen we een instrument te kunnen ontwikkelen dat zicht biedt op de aanvragen en dus niet enkel op de cijfers vanaf het moment waarop de leeflonen effectief zijn toegekend.

Tot slot, mevrouw Samyn, wil ik ingaan op uw vraag over agressie. Al vóór de invoering van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd moesten we jammer genoeg vaststellen dat het aantal agressie-incidenten tegen maatschappelijke werkers toeneemt. U hebt daar in de commissie al vragen over gesteld. Die cijfers worden niet federaal bijgehouden, maar de OCMW's registreren die wel zelf. Wanneer we bijvoorbeeld kijken naar het OCMW van Antwerpen, zien we dat er in 2022 191 agressiegevallen waren, terwijl dat aantal in 2024 al is opgelopen tot 324 gevallen, dus bijna één per dag. Het gaat dus om een zeer sterke toename.

Ik herinner mij een werkbezoek aan het OCMW van Namen, waar het letterlijk volhing met pamfletten met de boodschap "Stop violence". Ik vond het onvoorstelbaar dat dat nodig is. De medewerkers gaven aan dat ze niet anders kunnen, omdat de agressie zo sterk toeneemt. Net op de dag van mijn bezoek hadden ze zelfs een nieuw loket ingericht met plexiglas tussen de cliënt en de maatschappelijk werker om rechtstreeks contact te vermijden. Er is bovendien een aparte vluchtweg voorzien, met twee deuren, zodat men elkaar niet hoeft te kruisen bij het buitengaan. Zo ver is het intussen gekomen.

Ik heb daarom zeer bewust de OCMW's voor de inwerkingtreding van die maatregel een omzendbrief gestuurd om aan te geven dat agressie absoluut ontoelaatbaar is en dat de veiligheid van de maatschappelijke werkers steeds voorop staat. Er treedt immers een zekere gewenning op en geweldincidenten worden zelfs niet meer altijd gemeld. De omzendbrief verduidelijkt dat agressie in ruime zin geïnterpreteerd kan worden, dus zowel fysiek en verbaal geweld als intimidatie, en een reden kan zijn om een leefloon niet toe te kennen of stop te zetten. De juridische basis daarvoor is dat het sociaal onderzoek niet op een objectieve manier kan gevoerd worden, wat essentieel is voor de toekenning van een leefloon. Verschillende maatschappelijke werkers, alsook de vakbonden hebben mij daar vorige week nog voor bedankt. Die laatsten zeiden dat het voor hen zelfs nog een stap verder mocht gaan. Dat is wel het minste dat we konden doen. Onze solidariteit eindigt waar agressie begint.

01.20 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Madame la ministre, ce premier débat d'actualité dévoile les nombreuses critiques non seulement sur le fondement même de votre réforme mais aussi sur les conséquences négatives réelles déjà perceptibles sur le terrain. Plusieurs collègues ont fait allusion à des expériences très concrètes au niveau local, et vous dites vous-même être consciente de la charge de travail trop élevée dans les CPAS. Mais, madame la ministre, cette surcharge de travail ne tombe pas du ciel; elle est le résultat de votre politique et de tout ce que vous n'avez pas encore réussi à mettre en pratique mais que vous aviez pourtant promis. Si vous deviez vous rendre à Charleroi ou à Liège, nous pourrions voir ensemble la réalité de cette surcharge de travail pour tous ces gens qui attendent encore les fameux millions que vous leur aviez promis.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Actualiteitsdebat over het uitblijven van de steun voor de OCMW's en toegevoegde vragen van

- **Fatima Lamarti aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De vertraagde uitbetaling voor OCMW's n.a.v. de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd" (56012078C)**

- **Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De uitblijvende compensatie voor de OCMW's" (56012156C)**

- **Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "Het uitblijven van een federale compensatie voor de OCMW's i.h.k.v. de werkloosheidshervorming" (56012272C)**

- **Wouter Raskin aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De compensatieregeling voor de OCMW's" (56012418C)**

- **Sarah Schlitz aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De storting van de afgesproken bedragen aan de OCMW's" (56012622C)**

- **Nadia Moscufo aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De ondersteuning van de OCMW's in het kader van de werkloosheidshervorming" (56012655C)**

- **Robin Tonniau aan Anneleen Van Bossuyt**